

Ουίλλιαμ Σαίξπηρ, *Κοριολανός*, 50 χρόνια Φεστιβάλ Αθηνών, 2005

Προσωπικότητες που σηματοδοτούν την εποχή τους, προσωπικότητες που λειτουργούν με γνώμονα το κοινό συμφέρον, προσωπικότητες που δρουν ανιδιοτελώς –Γκάντι, Τσε, Μαντέλα για να περιοριστούμε στον 20^ο αιώνα-, προσωπικότητες που ξεπερνούν το μέτρο και το μέτριο.

Άνθρωποι που προσφέρουν χωρίς αντάλλαγμα, χωρίς απαίτηση να τραφεί το “εγώ” τους με επαίνους κι ανταμοιβές. Άνθρωποι που θυσιάζονται για τους πολλούς, χωρίς να τους κρίνουν και να τους κατακρίνουν για το ποιόν τους, αφού γνωρίζουν-ότι η “παιδεία” έπεται της ανάγκης για επιβίωση. Πράγμα που ο Κοριολανός –ο κεντρικός ήρωας του Σαίξπηρ- δε φαίνεται να κατανοεί.

Πλασμένος από την ίδια τούτη πάστα, πολεμά, ατρόμητος, για την υπεράσπιση της πατρίδας του. Μια πατρίδα όμως, που θα την επιθυμούσε άδεια, χωρίς το λαό της, –έναν λαό που είναι αλήθεια έχει ξεπέσει στο επίπεδο του όχλου-που ο Κοριολανός υποτιμά βαθιά. Πολεμά απλώς για την πατρίδα του ως ιδέα και όχι ως κοινωνικό μόρφωμα. Ουσιαστικά, αν και χωρίς πρόθεση, μετατρέπεται σε έναν αντιφατικό ήρωα, που θυσιάζεται στο όνομα αυτών που δεν εκτιμά. Ίδιον των μεγάλων ηρώων είναι η ταπεινοφροσύνη και η βαθιά κατανόηση των αναγκών και των αδυναμιών της ανθρωπίνης ύπαρξης. Ο Κοριολανός ήταν γενναίος αλλά όχι γενναίοψυχος.

Η παράστασή που μας πρόσφερε το Φεστιβάλ Αθηνών για τα 50χρονά του δεν ανταποκρινόταν στην ιστορία του. Εντυπωσίασε με τα βαρύγδουπα, φορτωμένα κι επιτηδευμένα κοστούμια (Γιάννης Μετζικώφ), με τους τεχνηέντως εικαστικούς φωτισμούς (Ελευθερία Ντεκώ) και με τους υπεράριθμους ηθοποιούς που προσπαθούσαν να γεμίσουν τη σκηνή. Η μετάφραση (Μιχάλης Κακογιάννης) άλλοτε απογειωνόταν και άλλοτε ήταν ανελέητα δύσχρηστη. Η σκηνοθεσία (Μιχάλης Κακογιάννης) μετέτρεψε ένα έργο με πυκνή δράση και ρυθμό σε φλυαρία μετακινήσεων πάνω στο τεράστιο σκηνικό πατάρι του Ηρωδείου και με την αμετροεπή χρήση των δυσλειτουργικών σκαλοπατιών. Τα σκηνικά (Απόστολος Βέττας) προσαρμόστηκαν στις οδηγίες της σκηνοθεσίας, χωρίς έμπνευση.

Η μνημειότητα του ειδώλου του Κοριολανού εξαφανίστηκε μέσα στην αναγκαστικά χαοτική κίνησή του στον αχανή ανοιχτό χώρο. Ακόμα και ο Βλαδίμηρος Κυριακίδης (Κοριολανός), που μορφολογικά ανταποκρίνεται στις επιταγές του ρόλου κατέβαλε υπέρμετρη προσπάθεια να κυριαρχήσει στο χώρο. Η ερμηνεία του ήταν στέρεη και ουσιαστική, απαιτούσε όμως μεγαλύτερη προσοχή στις ψυχολογικές εναλλαγές. Εξαιρετική και απεγάδιαστη η ερμηνευτική παρουσία του Νίκου Αρβανίτη (στρατηγός Βόλσκων). Δωρικός, αγέρωχος και μεστός. Ο Γιάννης Βόγλης (φίλος Κοριολανού) εξέπεμπε κύματα ειλικρινούς ευαισθησίας και καλλιτεχνικής ποιότητας. Εγκλωβισμένος στη μανιέρα του ο Γιώργος Κέντρος (Κομίνιος). Οι δύο δήμαρχοι (Νίκος Χατζόπουλος-Μάνος Βακούσης) διαμάντια ευφυούς υποκριτικής τεχνικής και ταλέντου. Η Μάρθα Βούρτση (Βολούμνια) ήταν η καλύτερη επιλογή για το ρόλο, άμεμπτη διεκπεραίωση. Οι δύο νεότερες γυναικείες φιγούρες (Τατιάνα Παπαμόσχου και Ευδοκία

Ρουμελιώτη) καθώς και ο Χάρης Εμμανουήλ (Τίτος Λάρτιος) αξιοπρεπείς παρουσίες. Οι υπόλοιποι ηθοποιοί του πολυπληθούς αυτού θιάσου υπηρέτησαν με συνέπεια τους ρόλους τους.

Η αυτοαναφορικότητα ενός γεννημένου ήρωα, η πλάνη ενός ταλαιπωρημένου λαού και οι μεταξύ τους αντιπαραθέσεις όφειλαν να βρουν καταφύγιο σε ένα χώρο μικρότερων διαστάσεων, ώστε να αναδειχτούν οι αποχρώσεις που καθιστούν την επικοινωνία ανέφικτη. Το εγχείρημα απέτυχε στη σκηνή του Ηρωδείου, όπως και στη ζωή.

Αθήνα

Εύη Προύσαλη
θεατρολόγος